

УДК 373.3.016:[821+78

DOI 10.31654/2663-4902-2024-PP-2-119-126

Чабан-Чайка С. В.

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри музичного мистецтва

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

orcid.org/0000-0002-1755-3141

sobor68@ukr.net

**ФАХОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА
ДО ВИКОНАВСЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ ЗАСОБАМИ
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ МУЗИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ**

Наукову розвідку присвячено дослідженню фахової підготовки майбутніх учителів мистецтва до виконавсько-педагогічної роботи засобами української народної музичної творчості. У статті деталізується змістовно-сутнісна характеристика української народної музичної творчості, інтерпретації та виконавства. Розглянуто актуальні питання оптимізації фахової підготовки майбутніх учителів музики шляхом впровадження кращих зразків української народної музичної творчості у навчальний процес.

Здійснено аналіз наукових праць щодо сутності понять: «українська народна музична творчість», «виконавські навички», «національна свідомість». У відповідності до концепції середньої загальноосвітньої та національної школи України споконвічність, первинність культурно-історичних традицій народу, діалектична єдність їх із загальнолюдською культурою є вихідним принципом при конструюванні змісту освіти. Створення національної системи освіти в умовах розбудови незалежної української держави потребує адекватного спрямування виховання.

Національне виховання передбачає принцип народності виховання, що зумовлює потребу у формуванні національної свідомості, любові до рідної землі і свого народу. Один із шляхів духовного відродження України – прилучення молоді до української народної музичної творчості. Проаналізовано естетично-педагогічне значення української народної музичної творчості.

Розглянуто творчий пошук як систему осмисленої музично-професійної діяльності студентів, яка характеризується їх позитивним ставленням до опанування широкого діапазону жанрів української народної музичної творчості та вмінням реалізувати спеціальні музичні знання на практиці.

Засвоюючи і використовуючи найкращі зразки попереднього досвіду, нові покоління збагачують та удосконалюють його, роблять свій внесок у розвиток педагогічної науки.

Окреслено перспективу фахової підготовки майбутніх учителів мистецтва до виконавсько-педагогічної роботи засобами українського народного музичного мистецтва.

Ключові слова: українська народна музична творчість, творчий пошук, музично-творча діяльність, формування виконавських навичок, українська культура, виховання, національна свідомість, народна педагогіка.

Постановка проблеми. Одним з головних завдань реформування національної системи освіти в умовах розбудови незалежної української держави є формування конкурентоздатності української молоді у європейському просторі. Освіта і наука є тим фундаментом, з якого вибудовується культурний розвиток держави. Засвоюючи і використовуючи попередній досвід, нові покоління збагачують та удосконалюють

його, роблять свій внесок у розвиток педагогіки. Кожний історичний період відображується на змісті виховання. Разом з тим він зберігає те основне, що визначає сутність педагогічної системи, провідним носієм і пильним охоронцем якої є українська народна музична творчість. Вона становить поетичну біографію народу, історію його трудового життя і боротьби за волю і незалежність, історію ратних подвигів його славних синів. Її педагогічне значення полягає в тому, що вона своїм багатством і різноманітністю жанрів є безцінною духовною скарбницею нації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Досліджуючи фахову підготовку майбутніх учителів мистецтва до виконавсько-педагогічної роботи засобами української народної музичної творчості, ми брали за основу висновки дослідників О. Алік-сійчук, М. Гордійчука, С. Мишанича, В. Сухомлинського та ін. Роботи названих вище дослідників стали вагомим внеском у розвиток вітчизняної культурології, фольклористики та музикознавства

Мета – проаналізувати фахову підготовку майбутніх учителів мистецтва до виконавсько-педагогічної роботи засобами української народної музичної творчості.

Завдання: здійснити аналіз української народної музичної творчості; проаналізувати фахову підготовку майбутніх учителів мистецтва до виконавсько-педагогічної роботи; окреслити шляхи зацікавленості майбутніх учителів мистецтва до української народної музичної творчості.

Основний матеріал. Національне виховання в Україні є органічним компонентом освіти і охоплює всі складові системи освіти. Воно має бути спрямоване на формування у молоді і дітей світоглядної свідомості, ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв, інших соціально значущих надбань вітчизняної і світової духовної культури. Національне виховання є органічним компонентом освіти і охоплює всі складові системи освіти.

У державній національній програмі «Освіта» Україна XXI століття сформульовано вимогу, що втілена в одному із принципів її реалізації: «Національна спрямованість освіти полягає у невіддільності освіти від національного ґрунту, її органічному поєднанні з національною історією і народними традиціями, збереженні та збагаченні культури українського народу, визнанні освіти важливим інструментом національного розвитку і гармонізації національних відносин» [3]. Незаперечним є те, що у вирішенні цих завдань чільне місце має відводитися вивченню і використанню української народної музичної творчості у підготовці до виконавської діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва. Саме вчителю відводиться важлива роль у розвитку виконавських здібностей учнів. «Педагог не лише навчає учнів, але виступає у ролі митця, майстра, що передає дітям способи дій та доносить естетично-образний зміст музичних образів» [1, с. 10].

Сучасна школа покликана сприяти відтворенню і утвердженню духовної культури, виховувати духовно багате покоління. Концепція національного виховання, схвалена Всеукраїнською педагогічною радою працівників освіти, розглядала розвинену духовність як одну з найважливіших особистісних рис громадянина України [4]. Важливим засобом засвоєння духовної культури є патріотичне виховання молоді, яке, насамперед, залежить від наявності висококваліфікованих кадрів – вчителів музичного мистецтва закладів середньої освіти, які досконало володіють усім спектром фольклорного багажу, адже фольклор – це той мистецький ґрунт, який заклав основи професійної музичної культури українського народу. Усі жанри і форми української класичної і сучасної музики глибоко пройняті образами і закономірностями української народної музичної творчості, що визначає її яскраву національну самобутність. Цей процес супроводжується пошуками незвіданих пластів народномузичної культури, нових засобів їх творчого осмислення. Композитори заглиблюються в ладову будову мелодій, старанно досліджуючи специфіку їх структури й особливості багатоголосся, тонко застосовуючи свої знахідки при написанні високохудожніх творів, праці з яких стали складовою частиною духовних надбань усієї музичної культури.

Із традиційним народним побутом міцно пов'язане художнє явище, що зазначено у фольклористів під назвою «фольклор». У дослідженні С. Мишанича пропонується визначення базового поняття: фольклор – це народна творчість, в якій «художнє відображення дійсності відбувається у словесно-музичних хореографічних формах колективної народної творчості, що виражають світогляд народу і нерозривно пов'язані з його життям і побутом» [5, с. 166]. Фольклор, також, як безпосередній спадкоємець найдавніших форм людської культури, доніс до наших днів естетичне уявлення минулих поколінь, вивірений століттями художній досвід. Відображаючи рівень свідомості і світовідчуття народних мас, фольклор зберігає в кожному історичному епоху значення первинної художньої переробки чуттєво-практичного досвіду і є складним естетичним, художнім і соціальним явищем. Тому українська народна музична творчість – це той навчально-методичний матеріал, що стає основою формування майбутніх фахівців у процесі навчання та процесі творення української національної еліти.

Оскільки учитель мистецтва в закладах середньої освіти дає дітям знання, вміння, навички з усіх музичних дисциплін в комплексі, це його зобов'язує оперувати набутими знаннями у педагогічній діяльності. І саме виконавська майстерність є одним з важливих компонентів у підготовці такого фахівця.

Як складова частина музичного досвіду, виконавська майстерність є надбудою над життєвим, тобто соціально-історичним досвідом особистості. Це сутність знань і навичок, набутих на основі і в процесі виконавської діяльності. Виконавство – це продуктивний процес відтворення музичного твору засобами виконавської майстерності. Метою музично-виконавського мистецтва є актуалізація задуму і донесення його до слухача в оригінальній формі. Виконавець, як посередник між автором художнього твору і слухачами, має володіти високим інтелектуальним потенціалом, загальною та фаховою, культурою, здатністю до фантазії, співтворчості.

Складність та відповідальність виконавських завдань потребує від виконавця, окрім самовідданої праці, також специфічної обдарованості, максимального розвитку активності і самостійності музичного мислення, як високого ступеня сприйняття образної виразності музики, яка поєднується з повним перетворенням внутрішнього відчуття у реальне звучання на інструменті.

Рівень виконавської майстерності зростає за умови вдосконалення розвиненого мелодико-інтонаційного, ладово-гармонічного, поліфонічного, архітектонічного, ритмічного відчуття; поєднання специфічних виконавських психолого-фізіологічних властивостей виконавця, а також вільного володіння музичним інструментом, який є важливим засобом теоретичного і практичного пізнання музики, розвитку загальної музичної культури. Учителеві дуже важливо вміти якісно акомпанувати, відтворити характер твору, а якщо текст надто складний для читання з аркуша, або виконання в темпі, – вміти спростити його без великої втрати для твору в художньому відношенні. Завжди, при будь-яких умовах несподіваних прискореннях чи уповільненнях темпу, ритмічних непорозуміннях, що виникають інколи під час виконання перед аудиторією акомпаніатор має утримувати ансамбль з виконавцем і, саме основне, не забувати про музику, вміти, де треба, вести колектив за собою. Тому саме навчальні дисципліни «Основний музичний інструмент та концертмейстерський клас», «Ансамблева гра», які є частиною цілісної програми гармонійного формування музиканта, сприяють вдосконаленню виконавської майстерності студентів – майбутніх фахівців; вихованню дисциплінованості, впевненості, комунікативності, мистецтву інтонування, сприйманню вокальної природи багатьох творів, відчуттю звукового і тембрового розмаїття. Акомпанемент стимулює до пошуку оркестрових барв, ансамблеве музикування сприяє розвитку творчої ініціативи і світогляду виконавців, а концертмейстерська підготовка розширює коло практичних вмінь та навичок, які є основою виконавської діяльності вчителя-музиканта на уроках мистецтва та позакласних музичних заняттях: читання з аркуша та транспонування, гармонізація музичного матеріалу на слух,

основи імпровізації. Такі якості проявляються при правильному спрямуванні роботи студента, поглибленому вивченні відповідного репертуару на згаданих вище навчальних дисциплінах.

В умовах національного відродження досить гостро постає проблема репертуарного насичення навчальних програм зразками української музичної культури. Між тим, інструментальна і хорова спадщина українських композиторів містить образний світ багатогранної структури, що зумовлює активне його впровадження до програм зі слухання музики на уроках музичного мистецтва. У праці «Серце віддаю дітям» В. Сухомлинський розповідає про добродійний вплив українських народних пісень на його вихованців. Рідна пісня, визначаючи поетичне бачення навколишнього світу, допомогла виховати в дітей естетичне ставлення до природи, тонкість сприймання, емоційну чуйність [7]. Важливу пізнавальну та виховну функцію здатні виконувати транскрипції та обробки народних пісень, оригінальні твори, до яких органічно увійшов інтонаційний фонд українського народного мелосу.

Важливим напрямком в опануванні української народної музичної творчості є включення до занять бесід про її історичний розвиток, жанрову специфіку, особливості музично-поетичної мови, характерні форми музичної інтерпретації як творчого пошуку.

Творчий пошук ми розглядаємо як систему осмисленої музично- професійної діяльності студентів, яка характеризується їхнім позитивним ставленням до опанування широкого діапазону національного українського фольклорного матеріалу, вмінням реалізувати спеціальні музичні знання на практиці.

На першому етапі творчого пошуку значна увага приділяється репертуару: обробки народних пісень, танців, інструментальної музики, акомпанементи до народних пісень. Тому для накопичення репертуарного багажу зі студентами педагогічного факультету, окрім спеціальної літератури бажано опрацьовувати твори з репертуару за програмою «Музика». Наприклад, у індивідуальні програми пропонуємо включати наступні твори: Я. Степовий «Прелюд пам'яті Т.Г. Шевченка»; І. Шамо «Володимирка»; М. Лисенко «Ноктюрн», «Меланхолійний вальс»; М. Леонтович «Льодолом», «Пряля», «Гаю, гаю, зелен розмаю», «Щедрик»; українські народні пісні «Зоре моя вечірняя», «По діброві вітер виє», українські календарні народні пісні тощо. У процесі вивчення акомпанементів, які можна класифікувати на типи (акомпанемент «гармонічна підтримка», «чергування баса й акорду», «акордова пульсація», «гармонічні фігурації») важливого значення надавати різним аспектам цілісного аналізу української народної музичної творчості: її змісту, жанровим особливостям, прийомам музичної та поетичної виразності характеру виконання, способу звуковедення та емоційному відтворенню. Наприклад: українська народна пісня «Взяв би я бандуру» в обр. В. Косенка; М. Лисенко. Пісня Петра з опери «Наталка Полтавка» акомпанемент «гармонічна підтримка»; С. Гулак-Артемівський. Романс Оксани з опери «Запорожець за Дунаєм» акомпанемент «чергування баса й акорду»; С. Климовський «Їхав козак за Дунай», М. Лисенко «Безмежнеє поле» акомпанемент «акордова пульсація»; невідомий автор «Про Гриця», «Ой, не ходи, Грицю» в обр. А. Совінського; обр. В. Заремби «Дивлюсь я на небо» акомпанемент «гармонічні фігурації»; М. Лисенко. Уривки з дитячої опери «Коза-дереза»; К. Стеценко «Вечірня пісня» акомпанемент «мішаного типу». На заняттях звертаємо увагу студентів на те, що українська народна музична творчість позначена художньо-тематичною і стильовою єдністю. Але поряд із цим окремі твори мають свою специфіку, що полягає, передусім, в характері музичного строю, в його ладовій, інтонаційній та метроритмічній будові. Спостерігається певна відмінність у тематиці фольклорних зразків, а також у поширенні тієї чи іншої форми народно-музичної творчості. На виникнення локальних відмінностей мали вплив певні історичні обставини в житті тих чи інших регіонів України, культурне спілкування її населення з сусідніми народами. Окрім того, певну роль у цьому відіграв географічний чинник. Як зазначав М. Колесса, відмінності між стилями окремих

регіонів такі значні, що можна говорити про наявність музичних діалектів, які в основному збігаються з мовними діалектами. При визначенні належності фольклорного зразка певного регіону велике значення має його поетичний текст, особливості інтонаційної структури, багатоголосся, метро-ритму тощо.

Завдяки цілеспрямованій роботі на заняттях у майбутніх фахівців формуються знання про художню наукову і просвітницьку діяльність видатних представників української музичної культури, яка ґрунтується на єдиному національному корені, на ствердженні високого ідейно-естетичного змісту фольклору. Вивчення творів українських композиторів студентами педагогічних факультетів формує їхню національну свідомість, спрямовує процес слухового засвоєння та практичного вивчення репертуару на певну інтонаційно-стильову закономірність. Наприклад, у творах А. Кос-Анатольського, П. Бриля, М. Колесси, М. Скорика, Б. Фільц студенти навчаються вчувати коломийку або співанку, яку «виконують» трембіта або флюяра, дримба або скрипка. Тут помітний вплив музичного фольклору угорців і румунів, чехів і словаків. Творам В. Косенка, М. Лисенка, Л. Ревуцького притаманний думний епос, який продовжує традиції історичних і величальних пісень князівського періоду, традиції давньоруських билин, а також старовинних східнослов'янських народних плачів і голосінь. Як і в думах, близьких до київських билин, цим творам притаманні такі ознаки: героїко-патріотичний пафос, спокійний об'єктивно-розповідальний тон ставлення до героя або героїзму в окремих, переважно сумних епізодах, мелодійне речитування, імпровізаційність виконання (В. Косенко «Поема-легенда» мі-мінор тв. 12, «Поема-легенда» мі-бемоль-мінор тв. 12, «Етюд» до-дієз-мінор тв. 8; М. Лисенко «Елегія», «Пісня без слів» тв.10; Л. Ревуцький «Прелюдія» фа-дієз-мінор тв.4 тощо). На відмінну від епічної думи існує інший, лірико-драматичний різновид цього жанру – «Думка», яскравим прикладом якого в репертуарі студентів можуть бути «Думки», або «Шумки-думки» М. Завадського. У них відчувається генетичний зв'язок з плачами та голосіннями, а в інтонаціях простежуються такі лінії: емоційна насиченість суб'єктивно-ліричного освідчення, наспівна декламаційність, пройнята пристрасним драматизмом, експресивною патетикою, своєрідна ладова специфіка музичного інтонування (хроматизація ладу, «додавання жалощів»). Варто також знайомити студентів з творами таких композиторів, як С. Людкевич, М. Сільванський, В. Барвінський, в основі яких є побутова лірика, а не думний епос, хоч останній, здавалося б, більше відповідає вимогам формування національного стилю, як найтиповішої закономірності українського звукообразного мислення. За свідченням Ф. Колесси, серед різноманітних народнопісенних зразків, що дійшли до нас у записах XVII–XVIII століть, «...любовні пісні обіймають, безперечно, найбільшу групу та виявляють найбільше викінчення й різnorodности. Уже в старинних обрядових піснях, найбільш у веснянках і весільних, та навіть у колядках подибуємо еротичні мотиви. Та коли лірика обрядових пісень була висловом колективних почувань і настроїв, то в піснях XVII ст. любовна лірика є вже сильно індивідуалізованою й витонченою, підноситься до вислову особистих інтимних почувань. Розбуджене політичне і духовне життя українського народу в козацькій добі давало багато імпульсів до розвитку ліричної поезії, якій чимало мотивів піддавали стосунки, витворені безнастанними війнами, та й саме життя козака, багате на трагічні моменти. Через те обсяг ліричної поезії в козацькій добі помітно поширюється» [2]. Включення в навчальний репертуар творів відомих сучасників М. Дремлюги, М. Скорика, І. Шамо, В. Сильвестрова, Л. Дичко значно доповнять фахову основу майбутніх провідників музичної культури.

У ході поетапного вивчення кожного твору бажано акцентувати увагу на особливостях мелодичного та ладового розвитку. Визначення типу мелодичного руху, ступеня взаємозв'язку музичної тканини з поетичним текстом, вияву епізодів декламаційного та кантиленного звучання – все це відносяться до створення індивідуальної виконавської інтерпретації народних пісень, яка, в свою чергу, створює великі можли-

вості для розвитку загальних музично-пізнавальних процесів особистості. Інтерпретація охоплює різні аспекти музично-пізнавальної діяльності студентів. Робота має розпочинатися з конкретного музичного твору і спрямовуватися на розвиток їх здатності проникати в суть музичних явищ, досліджувати закономірності розвитку музичної мови. Така інтерпретація не обмежується процесами сприйняття і розуміння виконавцем художнього сенсу творів. Все це спрямовується на вирішенні завдань, що передбачає освоєння фольклорного музичного матеріалу виконавцем із врахуванням його індивідуальних творчих можливостей.

Значна увага в роботі зі студентами в подоланні труднощів опанування метро-ритмічних малюнків українських народних пісень надається усвідомленню ними закономірностей метро-ритмічних змін асиметрії, єдності та різниці ритмічних побудов, варіативності та варіаційності.

Синкретизм музичного та поетичного матеріалу української народної пісні створює необхідність комплексного підходу в оцінці ритмічної основи фольклору. Тому одним із аспектів ритмічного аналізу є виявлення формули музично-текстового ритму, яка характеризується особливостями ритму слів, що приспівуються, тобто окреслюють ритмічну основу пісні.

Отже, вивчення різножанрової народної музики – це не лише знайомство з прямими обробками (в тому числі гармонізації) фольклорних першоджерел (або безпосереднього використання їх як інтонаційно-тематичного матеріалу в інших жанрах композиторської творчості), але й вивчення історико-теоретичних процесів зародження, шліфування та своєрідної «міграції» фольклорних першоджерел у живому масовому побутуванні, формуючи національну свідомість.

Таким чином, важливим у підготовці майбутніх вчителів музики до виконавської діяльності на заняттях: «Основний музичний інструмент та концертмейстерський клас», «Ансамблева гра» є дотримання конкретно-визначеної методики вивчення української народної музичної творчості, що заключається в її поетапності та різноаспектності розгляду при вивченні.

Висновки. Створення національної системи освіти в умовах розбудови незалежної української держави потребує адекватного спрямування виховання. Засвоюючи і використовуючи попередній досвід, нові покоління збагачують та удосконалюють його, роблять свій внесок у розвиток педагогічної науки. Кожний історичний період відображується на змісті виховання дітей. Разом з тим він зберігає те основне, що визначає сутність педагогічної системи, провідним носієм і пильним охоронцем якої є українська музичне мистецтво. Педагогічне значення української народної багатожанрової музики багатопланове: вона сприяє розвитку мислення, мовлення, формує духовну особистість. Саме тому важливим у підготовці майбутніх вчителів музичного мистецтва до виконавської діяльності на заняттях: «Основний музичний інструмент та концертмейстерський клас», «Ансамблева гра» є дотримання конкретно-визначеної методики вивчення української народної музичної творчості, що заключається в її поетапності та різноаспектності розгляду при вивченні.

Перспективи подальших досліджень. Дана стаття не вичерпує повністю дослідження фахової підготовки майбутніх учителів мистецтва до виконавсько-педагогічної роботи засобами української народної музичної творчості, оскільки тема є надто широкою і глобальною, що стане умовою для подальшої розробки цієї теми іншими дослідниками.

Література

1. Аліксійчук О., Чабан-Чайка С. Колективне музикування учнів початкової школи у оркестрі дитячих музичних інструментів на уроках мистецтва: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Волощук В.О., 2022. С. 10.
2. Гордійчук М. Фольклор і фольклористика. Київ: Музична Україна, 1979. 17 с.
3. Інформаційних збірник Міністерства Освіти України. Київ, 1993. № 24. С. 5.

4. Концепція національного виховання. *Рідна школа*. 1995. № 6. С. 20.
5. Мишанич С. Усна народна творчість. *Культура і побут населення України*. Київ, 1991. 284 с.
6. Смоляк О. С. Український дитячий музичний фольклор: підручник-хрестоматія для викладачів та учнів. Вип. 1. Тернопіль: ЛІЛЕЯ, 1998. 78 с.
7. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. Київ: Рад. школа, 1988. 180 с.

References

1. Allkslychuk, O. & Chaban-Chayka, S. (2022). *Kolektivne muzikovannya uchniv pochatkovoyi shkoli u orkestrl dityachih muzichnih Instrumentlv na urokah mistetstva* [Collective music-making by elementary school students in an orchestra of children's musical instruments at art lessons]. Kam'yanets-Podl'skiy: vidavets PP Voloschuk V.O. [in Ukrainian].
2. Gordlychuk, M. (1979). *Folklor i folkloristika* [Folklore and folkloristics]. Kyiv: Muzichna UkraYina [in Ukrainian].
3. (1993). *Informatsiinykh zbirnyk Ministerstva Osvity Ukrainy* [Information collection of the Ministry of Education of Ukraine]. No 24. P. 5. Kyiv [in Ukrainian].
4. (1995). *Kontseptslya natsionalnogo viovannya* [The concept of national education]. *Ridna shkola – Native school*. No 6. P. 20. Kyiv [in Ukrainian].
5. Mishanich, S. (1991). *Usna narodna tvorchtst* [Oral folk art]. *Kultura I pobut naseleण्या UkraYini – Culture and life of the population of Ukraine*. Kyiv [in Ukrainian].
6. Smolyak, O.S. (1998). *Ukrayinskiy dityachiy muzichniy folklor* [Ukrainian children's musical folklore]. Issue 1. Ternopl: LILEYa [in Ukrainian].
7. Suhomlinskiy, V.O. (1988). *Sertse vlddayu dltyam* [I give my heart to children]. Kyiv: Rad. Shkola [in Ukrainian].

Chaban-Chaika S.

Candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Music
Kamianets-Podolskyi Ivan Ohienko National University
sobor68@ukr.net
orcid.org/0000-0002-1755-3141

PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE ART TEACHERS FOR THE PERFORMING AND PEDAGOGICAL WORK USING THE MEANS OF UKRAINIAN FOLK MUSICAL CREATIVITY

Scientific research is devoted to the study of the professional training of future art teachers for performing and pedagogical work using the means of Ukrainian folk music. The article details the content-essential characteristics of Ukrainian folk music creativity, interpretation and performance. Current issues of optimizing the professional training of future music teachers by introducing the best examples of Ukrainian folk music into the educational process are considered.

An analysis of scientific works has been carried out regarding the essence of the "Ukrainian folk musical creativity", "performance skills", and "national consciousness" concepts in accordance with the concept of the secondary general education and national school of Ukraine, the originality, primacy of the cultural and historical traditions of the people, their dialectical unity with the universal culture is the starting principle when constructing the content of education. The creation of a national education system in the context of the development of an independent Ukrainian state requires an adequate direction of education.

National education involves the principle which determines the need for the formation of national consciousness, love for the native land and one's people. One of the ways of the

spiritual revival of Ukraine is to involve young people in Ukrainian folk music. The aesthetic and pedagogical significance of Ukrainian folk music is analyzed.

Creative search is considered as a system of thoughtful musical professional activity of students characterized by their positive attitude to mastering a wide range of genres of Ukrainian folk music and the ability to implement special musical knowledge in practice.

Learning and using the best examples of previous experience, new generations enrich and improve it, make their contribution to the development of pedagogical science.

The perspective of professional training of future art teachers for performing and pedagogical work using the means of Ukrainian folk music art is outlined.

Key words: Ukrainian folk musical creativity, creative search, musical and creative activity, formation of performance skills, Ukrainian culture, education, national consciousness, folk pedagogy.